

γνές. Στο δήμο Φυλής έξηγντα όπλοφόροι σταλμένοι από το Δ. Καλλιφορνά, έβγαλαν έξω από το έλεγχικό τμήμα το Δήμαρχο και την Έφορευτική Έπιτροπή και έβγαλαν μόνοι τους τού... μέτρημα τών ψήφων. Τά ίδια συνέβαιναν παντού. Άλλου έδέρνοντο οι χωροφύλακες, άλλου έσκοτώνοντο πολίται. Και οι Άντιπολιτευόμενοι Ήρουνιτικώτατα... ένπιον τάζειρας και μάλιστα διεμαρτύροντο «έναντιον τών Κυβερνητικών έπεμβάσεων». Με τέτοιες περιστάσεις άρχισε και μέσα στάς Άθήνας ή ψηφοφορία. Άπό την πρώτη μέρα, μπροστά στό ναό τής Άγίας Ειρήνης, τόπον τής ψηφοφορίας, τά δυό κόμματα είχαν τοποθετήσει τούς κουτσαβάκηδες φίλους των, άπειλητικούς και έτοιμους να έπικαλεσθούν, έν ανάγκη τή συνδρομή τής άγίας μαγκούρας «όπέρ τής έλευθέρως τών έκλογέων θέλησεως». Άλλά τό μεγάλο πανηγύρι έγινε την τετάρτη μέρα τής ψηφοφορίας. Μόλις έκρόβαλλε άνθρακος για νά ψηφίση, έπεφταν επάνω του οι μπράβοι και από τά δυό μέρη ζητούντες να τού πάρουν τό ψηφοδέλτιο και νά τού δώσουν καθένας τό δικό του. «Ζήτω» και «γιούχα» και βρισιές και βλαστήμιες σε κάθε τέτοια έφοδο. Άλλ' ό θόρυβος δυνάμους μόλις φάνηκε ό Δήμαρχος, τόν όποιον ό Αντιπολιτευόμενος υπεδέχθησαν—πολυπληθέστεροι και θρασύτεροι— με βροντόφωνα «γιούχα» και τόν άνάγκασαν νά τραπή εις φυγήν. «Υστερ' από λίγο, περνούσε απ' εκεί με άμάξι ό διεθυντής τού «Ήραϊνού Κήρυκος», 'Ορφανίδης' ό μαγκουροφόρος δρημσαν, κατέβασαν από τ' άμάξι τό νεαρό δημοσιογράφο και (όπως) ό λέγει ό χρονογράφος τής έποχής) «έγραψαν παρά έν τεσσαράκοντα άθροια επί τής ράχως του». Άλλά ό κυριώτερος ήρωας τής επιθέσεως αútης, Παξίνος όνόματι βρισκει σε λίγο τά επίχειρα τής κακίας του. Κάνει ν' άρπάξη τό ψηφοδέλτιο ενός πολίτου, ό πολίτης άνθίσταται, ό Παξίνος τόν τραυματίζει, ό πολίτης πυροβολεί και τόν ρίχνει χάμα πληγωμένο, όρμουν ό άλλοι και τόν άποτελειώνουν με τίς μαχαίρες. Τά σκαλοπάτια τής εκκλησίας πλημμυρίζουν από αίμα... Σε λίγο γίνεται άλλη σκηνή. Οι φρουροί σπερώνουν τούς μπράβους να τούς άπομακρύνουν από την εκκλησίαν, έκεινοι όμως όρμουν κατά τού μοιράρου Γενοβέλη για νά τού άφαιρέσουν τό ξίφος. Οι χωροφύλακες πληγώνουν μερικούς. Τούτο άνύβει περισσότερο τόν αίματα τών Καλλιφορνικών, οι όποιοι συσσωματώνται, άρπάζουν τά όπλα τών χωροφυλάκων και τούς δέρνουν άγρίως. Τότε παιά φτάνει στον τόπο τής συμπλοκής ό Στρ. Διοικητής και κυβερνητικός ύποψήριος Δ. Καλέργης—

όποιος έως τότε ήταν δημοφιλής διότι έπρωτοστάτης στη Σεπτεμβριανή Έκανάστασι. Γιουχατόμοι, σφοδρίστα, ζητωκραυγές, άνακατωμένες όλες οι φωνές, ξεσπούν και ένά μαχαίρι ύψώνεται κατ' επάνω του. 'Ο στρατηγός σώζεται ως εκ θαύματος γαι καταφεύγει στό πλαγιό σπίτι ενός Γεωργουλά. Τή στιγμή εκείνη φτάνει και ό Καλλιφορνάς και προσπαθεί νά συγκρατήσει τούς μεμονώνους μπρούβους του, άλλ' αυτοί μόλις βλέπουν τόν άρχηγό ένθουσιάζοντα περισσότερο και φωνάζουν «—Στό Παλάτι! Στό Παλάτι!» Αυτό άκριβώς ήθελε και ό Καλλιφορνάς. Έπί έπαλήθ των φίλων του βαδίζει προς τά Άνάκτορα για νά ζητήσει από τόν Βασίλεα την άσύση τής Κυβερνήσεως, ή όποια βεβαίως έπρεπε να πέση άφού έπέτρεπε σε λίγους ταράξιας νά τρομοκρατούν την πόλι.

Στην όδόν Έρμου φαίνεται μία βασιλική άμαξα φέρονσα τόν Βασίλεα. Οι διαδηλωται άναγκάζουν τόν άμαξα να σταματήσει τ' άλογα, ένω καπέλλα, φρέσα, μαντήλια σείονται νευρικός και φωνές «Κάτω ή Κυβέρνησις» ταράζουν τόν άέρα. 'Ο 'Οθων κινεί καταφατικώς τό κεφάλι προς τό πλήθος και τότε... τού έπιτρέπουν νά συνεχίση τόν περιπάτο του! Κατά τό βράδι γίνεται γνωστόν ότι ό Μανροκορδάτος παρητήθη και ό Καλέτζης έκλήθη νά σχηματίση νέα κυβέρνησι. Άλλά και πριν τά γεγονότα αυτά συμβούδ, ό Μανροκορδάτος έσοόπευε νά υποβάλη την παραίτησί του, νομίζων ότι δεν είχε πια την έμπιστοσύνη τού 'Οθωνος, διότι αυτός, χωρίς νά λάβη γνώσιν τό 'Υπουργείο, επέτρεψε στον ύπασισηί του Δ. Μαυρομηχάλη νά πάη στη Μάνη, έναντιον τού γενικού μέτρου νά μην έπιτραπή σε κανένα στρατιωτικό ή πολιτικό υπάλληλο να ταξιδεύσση στην Μάνη μέχρι τέλους τών εκλογών.

Και έτσι έπεσε ή Κυβέρνησις. 'Η συνέχιση τών εκλογών διεκόπη μέχρι τού σχηματισμού νέας Κυβερνήσεως. Άλλά τά πάθη τών Έλλήνων έβραζαν πάντα άχάλυντα...

ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΡΩΜΕ ΤΙΣ ΠΑΤΑΤΕΣ

Οί πατάτες πρέπει να τρώγονται ως επί τό πλείστον ψημμένες στη φωτιά ή στό φούρονο και όχι βραστές. Μόνον έτσι ώφελούν και διατηρούν τά άμυλώδη συστατικά των. Επίσης οι λατροί συνιστούν νά μη χρησιμοποιούμεν συχνά τίς φρέσκες πατάτες, καιτοι βέβαια εινε νοσιμότερες από τίς παλαιές. 'Η νωπή πατάτα θεωρείται βλαβερή στό στομάχι, γιατί κόβεται πάντοτε όλιγο πριν νά ώριμάση τελείως και έτσι δεν μπορεί ν' άναπτυχθή τό άμυλώδες στοιχείο τής, με την νωπή ουσία. 'Η τελευταία συμβουλή που δίνουν οι γιατροί σχετικώς με τίς πατάτες, εινε πως πρέπει νά τρώγονται κατά προτίμησιν ζεστές.

ΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

(Συνέχεια εκ τού προηγούμενου)

'Ητο ακόμη ό έποχή που ή «Φαύστα» τού Δημητρίου Βερναρδάκη είχεν άποτελέση πρωτοφανές θεατρικόν γεγονός. Αί δύο πρωταγωνίστριαι τής έποχής, ή Εύαγγελία Παρασκευοπούλου και ή Αικατερίνη Βερώνη, με τούς πρωταγωνιστάς Δημήτριον Κοτοπούλην και Διονύσιον Ταβουλάρην έδιδον κάθε βράδου παραστάσεις τής «Φαύστας» εις θέατρα κατίμεστα από κόσμον. Τέτοια ήτο ή άμίλλα μεταξύ τών δύο ήθοποιών, ώστε τού κοινόν είχε διαιερεθή εις δύο κόμματα: τό ένα βράδον οι θαυμασταί τής Παρασκευοπούλου, έλυον τά άλογα από τό άμάξι τής, μετά τό θέατρον, και την «ετέφεραν εις την κατοικίαν τής, σιφόντες αυτοί τό άμάξι. Τό άλλο βράδον επανελάμβανον τό αυτοί οι θαυμασταί τής Βερώνης. Οι άθηναίοι λόγιοι και μη, άπήγγελλον εις τούς δρόμους και εις τας συγκεντρώσεις των, στίχους και περιοπίδας όλοκλήρους από την τραγωδίαν αútην, και σχεδόν ή πρώτη άπόπειρα τών αισθηματικών έξομολογήσεων μεταξύ τών νέων ήρχιζε με τόν στίχον:

Ω λέξει, πλήρες γλυκυτάτης ήδονής!

Την διαίρεσιν τών θεατών εις Παρασκευοπουλικούς και Βερονικούς ήκολούθησε και ή διαίρεσις τών κριτικών εις τας έφημερίδας: άλλοι εκηρύσσοντο υπέρ τής μιας και οι άλλοι υπέρ τής άλλης: μερικοί δε και κατά τού έργου, τό όποιον δεν ευρίσκον σύμφωνον με τούς κανόνας τής τέχνης. Μεταξύ τών επικριτών ήτο και ό διηγηγός Νικόλαος Παπαλεξανδρής, ό όποιος και φυλλάδιον είχεν εκδώση με διημιτάτας επικρισεις. 'Ο Παπαλεξανδρής ήτο πολύ μελετημένος άνθρωπος, αλλά πολλάκις έφθανεν ή κριτική του μέχρι τών άκρων εις την κρίσιν του περί τής «Φαύστας» δεν είχε καθολικώς δίκαιον, εις πολλά όμως ουσιαστικά σημεία είχεν ευρη τάς πληγάς, ως λ. χ. εις όλόκληρον την τελευταίαν πράξιν, ή όποία ήμπορούσε και ν' αφαιρεθί, χωρίς τό έργον νά χάση εις τό αυτο σφάλμα περιέπεσα και έγώ μετά δύο έτη εις την τραγωδίαν μου «Ειζήνη ή Άθηναία».

Κατά την έποχην εκείνην έγώ ήμην εις την φυλακήν τού Μενδρεσε και άκολουθούσα την πόλην εις τας έφημερίδας, ό δε Ν. Παπαλεξανδρής, που ήτο και διηγηγός μου και με έπεσοκέπτετο συχνά, μου έφερε δε μίαν ήμέραν τό φυλλάδιόν του, και μου έδωκε και έξηγήσεις λεπτομερεστέρας.

'Οκα αυτά μου έξιπνήσαν πάλιν την παιδικήν μου πρός τά θεατρικά έργα κλίσιν και άρχισα σιγά-σιγά νά γράφω την «Μαρκέλλαν». Δεν είχα άκόμη ούτε ιδεάν τού θεάτρον, ούτε ήξευρα καλά καλά τί θα είπή σκηνή και τί θα είπή παρασκηνίον. Έγραφα μάλλον από θυμσοοφίαν και από ύπολογισμόν και τελείωσα εις 20 ήμέρας σχεδόν. 'Ο πρώτος που τού έδιδάσσα τό δοκιμιον εκείνο εις την φυλακήν ήτο ό Ν. Παπαλεξανδρής. Έμεινε κατά-πληκτος και μου προσιπεν ευρύ μέλλον διά τό θέατρον. Άλλ' ό ένθουσιασμός εκείνος δεν με ένεθάρρυνε καθόλου, διότι ό κριτικός μου άφ' ενός ήτο έχθρος τού Βερναρδάκη, άφ' έτέρου δε φίλος δικός μου. Διά τούτο δε έρριξα την «Μαρκέλλαν» μέσα εις ένα συρτάρι, και έφρόντισα νά την λημονήσω...

Τούτο όμως δεν έμπόδισεν νά παρασύρωμαι εις όνειροπολήματα και νά βλέπω γύρω μου σφορητισμένα θεατρικά δάφνας! 'Η ψυχολογία τού φυλακισμένου εινε πολύ παράδοξος: όλα τού φαίνονται εύκολα: την κατάστασιν αútην την έπιγραμμάτισα εις την τραγωδίαν μου «'Ικαρος» λαβών ως ύπόδειγμα τόν έαυτόν μου μετά από 24 έτη:

'Όταν κανένας βρούσκειται κλειστός στή φυλακή, τόν κόσμον τόν φαντάζεται άλλοιώτικα από κεϊ' θαρρεί που νά βάρη μία φορα δέν έχει δλον στό χέρι, σάν νά μην έζπσε σ' αυτόν και σάν νά μη τόν ζέρη.

Μολαταύτα δεν έτόλμησα νά προβά εις σύνθεσιν και δευτέρου δράματος. Μόνον όταν ευρισκόμην εις τάς φυλακάς τού Παλαιού Στρατώνος (1895), έπειδή είχα δωμάτιον ιδίον μου, έπωρελήθην τής μονώσεως εκείνης και έγραψα την κωμωδίαν μου «'Από τή Γη στον Ούρανό» (έκδοσι, Φέξη) εις όμοιοκαταλήκτους στίχους. 'Η κωμωδία αútη εινε διασκευή άλλης προγενεστέρας, υπό τόν τίτλον «'Ηραϊστον Έρωσ» που την είχα γράψη εις τό Ναύπλιον ύπερθεωρ ως λοχίας τού Πεζικού (1888), όπως έσημείωσα άνωτέρω.

Εινε δε και τό πρώτον έργον μου που έδιδάχθη από σκηνής. 'Η παράστασις ύπήρξε περιπετειώδης και φαίδροτέρα από την κωμωδίαν μου εκείνην. Εις ένα θεατράκι σάν κουτί, μέσα εις ένα κηκόριον τής παραλίας τού Ναυπλίου έδιδε παραστάσεις ό ήθοποιός 'Ιωάννης Βασιλειάδης με την σύζυγόν του και μερικους άλλους πλανοδίους ήθοποιούς, που δεν ένθυμούμαι πλέον τά ονόματά των. Τού έδιδάσσα τό έργον, και είτε διότι τού ήρρεσε, είτε δια νά προκαλέση τού κοινόν με μίαν επαρχιακήν «πρεμιέραν» ήχισσε τάς δοκιμάς και ώρίσθη ή παράστασις. ('Ακολουεί')

